

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.5.2013
COM(2013) 377 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Švédska na rok 2013

a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska na období 2012–2016

{SWD(2013) 377 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Švédska na rok 2013

a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska na období 2012–2016

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise³,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu⁴,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 26. března 2010 schválila Evropská rada návrh Komise zahájit novou strategii pro růst a zaměstnanost, Evropa 2020, založenou na posílené koordinaci hospodářských politik, které se zaměří na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření k posílení evropského potenciálu pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.
- (2) Dne 13. července 2010 přijala Rada na základě návrhů Komise doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (na období 2010–2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států⁵, které společně tvoří „integrované hlavní směry“. Členské státy byly vyzvány, aby vzaly integrované hlavní směry v úvahu v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2013) 377 final.

⁴ P7_TA(2013)0052 a P7_TA(2013)0053.

⁵ Rozhodnutí Rady 201/208/EU ze dne 22. dubna 2013.

- (3) Dne 29. června 2012 přijali hlavy států a předsedové vlád rozhodnutí o Paktu pro růst a zaměstnanost, jenž představuje jednotný rámec opatření na úrovni členských států, EU a eurozóny a využívá veškerých možných pák, nástrojů a politik. Rozhodli o krocích, které mají být podniknuty na úrovni členských států, a vyjádřili zejména plné odhodlání dosáhnout cílů strategie Evropa 2020 a naplnit doporučení určená jednotlivým zemím.
- (4) Dne 6. července 2012 přijala Rada doporučení k národnímu programu reforem Švédska na rok 2012 a stanovisko k aktualizovanému konvergenčnímu programu Švédska na období 2011–2015.
- (5) Dne 28. listopadu 2012 přijala Komise roční analýzu růstu⁶, která zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2013. Téhož dne přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy zprávu mechanismu varování⁷, ve které je Švédsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum.
- (6) Dne 14. března 2013 potvrdila Evropská rada priority pro zajištění finanční stability, fiskální konsolidace a opatření na podporu růstu. Zdůraznila potřebu další diferencované fiskální konsolidace podporující růst, návratu ke standardním podmínkám pro poskytování úvěrů ekonomice, podpory růstu a konkurenceschopnosti, řešení nezaměstnanosti a sociálních dopadů krize a modernizace veřejné správy.
- (7) Dne 10. dubna 2013 Komise zveřejnila výsledky hloubkového přezkumu⁸ Švédska v souladu s článkem 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy. Komise ve své analýze dospěla k závěru, že Švédsko se potýká s makroekonomickými nerovnováhami, jež si vyžadují sledování a politické kroky. Pozornost si zasluhuje zejména makroekonomický vývoj, pokud jde o dluh soukromého sektoru a tlaky na snižování zadlužení, ve spojení s přetrvávající neefektivností trhu s rezidenčními nemovitostmi. Ačkoli vysoký přebytek běžného účtu nepřináší podobné riziko jako velké schodky, Komise bude vývoj běžného účtu ve Švédsku i nadále sledovat.
- (8) Dne 19. dubna 2013 předložilo Švédsko svůj letošní konvergenční program na období 2012–2016 a národní program reforem na rok 2013. Vzhledem k jejich vzájemným vazbám byly oba programy posuzovány současně.
- (9) Na základě posouzení letošního konvergenčního programu podle nařízení Rady (ES) č. 1466/97 se Rada domnívá, že makroekonomický scénář, na němž jsou založeny rozpočtové projekce programu, je pro rok 2013 realistický. Vláda předpokládá v roce 2013 růst HDP ve výši 1,2 % a v roce 2014 ve výši 2,2 %, zatímco růst HDP předpokládaný Komisí činí 1,5 % v roce 2013 a 2,5 % v roce 2014. Cílem rozpočtové strategie nastíněné v programu je zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí na základě dodržování pravidel švédského fiskálního rámce včetně dosažení přebytku čistých půjček veřejných ve výši 1 % HDP v průběhu cyklu. Saldo veřejných financí pokleslo z mírného přebytku 0,2 % HDP v roce 2011 na deficit ve výši 0,5 % HDP v roce 2012. Dosavadní střednědobý rozpočtový cíl (MTO) ve výši -1,0 % HDP je v programu potvrzen. Střednědobý rozpočtový cíl je v souladu s požadavky Paktu o stabilitě a růstu. Podle programu se má strukturální saldo veřejných financí nově

⁶ COM(2012) 750 final.

⁷ COM(2012) 751 final.

⁸ SWD(2013) 124 final.

vypočtené Komisí přeměnit z mírného deficitu ve výši přibližně 0,4 % HDP v období 2012–13 na přebytek od roku 2014. Je proto pravděpodobné, že střednědobého rozpočtového cíle bude během programového období dosaženo. Podle informací obsažených v programu by míra růstu veřejných výdajů bez zohlednění diskrečních opatření na straně příjmů měla v letech 2012 a 2013 přesáhnout referenční střednědobou míru potenciálního růstu HDP, v roce 2014 by však měla zůstat pod její hranicí. I s přihlédnutím k dalším možným expanzivním diskrečním opatřením v roce 2014 jsou rizika pro rozpočtové cíle omezená. Program předpokládá, že míra zadlužení, která je nižší než 60 % referenční hodnoty HDP, v roce 2013 dočasně stoupne na 42 % HDP, v roce 2015 však znovu poklesne pod 40 % HDP. Podle prognóz Komise poklesne míra zadlužení v roce 2014 na 39 %.

- (10) Vysoká zadluženost soukromého sektoru (235 % HDP v roce 2012) nadále vzbuzuje obavy. Zadlužení domácností, jež se pohybuje okolo 80 % HDP, resp. činí asi 170 % disponibilního příjmu, se stabilizovalo teprve nedávno a vzhledem k pokračujícímu růstu úvěrů a pomalému tempu umořování hypoték pravděpodobně neklesne ani v blízké budoucnosti. Stávající možnost daňového odpočtu plateb úroků a nízké periodické daně z nemovitostí přispívají k trendu zadlužení v oblasti zdanění rezidenčních nemovitostí ve Švédsku, což přispívá k vysoké míře celkového zadlužení. Poměrně velký rozdíl mezi efektivní mezní sazbou daně na závazky a na vlastní kapitál u nových investic navíc poukazuje na to, že v oblasti zdanění podniků nadále existuje tendence k dluhovému financování. Švédsko před nedávnem zavedlo omezení na možnost odpočtu úrokových nákladů uvnitř skupiny, nemá však k dispozici celkový systém pro nápravu daňového zvýhodnění závazků oproti vlastnímu kapitálu. Závazky podniků ve výši 149 % HDP zůstávají značně vysoké.
- (11) Ačkoli je švédský trh s rezidenčními nemovitostmi v poslední době stabilní, zůstává přesto potenciálním zdrojem nestability. Na straně nabídky se švédský trh s rezidenčními nemovitostmi v některých oblastech vyznačuje neefektivností, která může přispět k nárůstu cen rezidenčních nemovitostí a může mít za následek nežádoucí efekt zablokování (lock-in effect). Stavební investice ve Švédsku jsou v porovnání s jinými severskými zeměmi jak v poměru k HDP, tak i k celkovému počtu obyvatel, o polovinu nižší. Vzhledem ke zdoluhavým postupům na komunální úrovni uplyne nezdídko několik let, než dojde k zahájení nového projektu. Zjednodušením těchto postupů by se zvýšila flexibilita nabídky na trhu s rezidenčními nemovitostmi, podpořila by se hospodářská soutěž v odvětví stavebnictví a snížily by se stavební náklady. Je zapotřebí provést další reformy systému stanovení nájmů, aby tržní síly mohly vytvořit optimální nabídku v oblasti nájemního bydlení za přiměřené ceny. Vyřešení této neefektivnosti trhu s rezidenčními nemovitostmi by mohlo rovněž přispět ke snížení míry zadlužení domácností, neboť oba tyto aspekty jsou navzájem propojené.
- (12) Ve Švédsku je míra nezaměstnanosti mládeže, lidí z přistěhovaleckých skupin a pracovníků s nízkou kvalifikací obecně daleko vyšší než u ostatního obyvatelstva v produktivním věku a nachází se nad průměrem EU. Švédsko přijalo za účelem vyřešení tohoto problému velký počet nových opatření. Opatření zaměřená na integraci lidí z přistěhovaleckých skupin do trhu práce již přinášejí první výsledky, jež se odrážejí ve snížení míry nezaměstnanosti, je však zapotřebí dalšího úsilí, aby se propast mezi nimi a ostatním obyvatelstvem snížila. Mladí lidé dosud nepocítili znatelné výhody. Byla však zavedena celá řada slibných opatření nebo se taková opatření připravují. Patří mezi ně podpora dohod o vstupu do zaměstnání v rámci švédského modelu stanovení mezd plně nezávislými sociálními partnery. Snahy o

posílení učňovských programů a jiných druhů praktické odborné přípravy jsou rovněž velmi významné, budou však muset být zintenzivněny, mají-li dosáhnout požadovaného účinku. Další pokrok by zaručil přezkum právních předpisů o ochraně zaměstnanosti a využívání výhod záruky pracovního místa pro mladé lidi. Úzce vymezeným opatřením, která se zaměřují na nejvíce potřebné skupiny, by se měla dávat přednost před všeobecnými dotacemi. V rámci švédského systému záruky pracovního místa jsou mladým lidem, kteří hledají práci prostřednictvím veřejné služby zaměstnanosti a kteří jsou bez práce již více než 90 dní, nabízeny cílené služby s cílem zlepšit jejich šance získat pracovní místo a příležitosti ke vzdělávání. Tato záruka však v současnosti podle všeho není příliš účinná v případě mladých lidí, kteří se neúčastní vzdělávání či odborné přípravy a nejsou zaregistrováni u veřejné služby zaměstnanosti. V souladu s doporučením z roku 2012 zadalo Švédsko přezkum účinků snížené sazby DPH pro restaurační a stravovací služby na ceny, mzdy a zaměstnanost mladých lidí; předběžné výsledky tohoto přezkumu by měly být k dispozici v lednu 2014 a konečné závěry v roce 2016. Vzhledem k obavám vyjádřeným v souvislosti s nákladovou efektivností tohoto opatření bude tomuto přezkumu přikládán velký význam.

- (13) V souvislosti s evropským semestrem vypracovala Komise ucelenou analýzu švédské hospodářské politiky. Posoudila konvergenční program a národní program reforem a předložila hloubkový přezkum. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-hospodářskou politiku ve Švédsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, vzhledem k tomu, že je potřeba posílit celkovou správu ekonomických záležitostí v Evropské unii tím, že budou do vnitrostátních rozhodnutí zahrnuty vstupy na úrovni EU. Její doporučení v rámci evropského semestru jsou promítnuta do níže uvedených doporučení 1 až 4.
- (14) Na základě tohoto hodnocení Rada přezkoumala konvergenční program Švédska a její stanovisko⁹ je zohledněno níže v doporučení 1.
- (15) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení Rada přezkoumala národní program reforem Švédska a jeho konvergenční program. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy jsou promítnuta do níže uvedených doporučení 2 a 3,

DOPORUČUJE, aby Švédsko v období 2013–2014 provedlo tato opatření:

- 1. Provést opatření nezbytná k tomu, aby pokračovalo v provádění fiskální politiky orientované na růst a udržovalo zdravou fiskální pozici, která zajistí dodržování střednědobého cíle během programového období.
- 2. Pokračovat v řešení rizik spojených se zadlužeností soukromého sektoru tím, že se sníží tendence k zadlužování v oblasti zdanění rezidenčních nemovitostí postupným zrušením možnosti daňového odpočtu plateb úroků u hypoték a/nebo zvýšením daní z nemovitostí. Přijmout další opatření na podporu opatrné úvěrové politiky prostřednictvím opatření podporujících umožňování hypoték. Dále snížit tendenci k zadlužování v oblasti zdaňování podniků.
- 3. Zvýšit účinnost trhu s rezidenčními nemovitostmi postupným odstraněním zbývajících prvků regulace nájemného a posílením možnosti volného uzavírání smluv mezi jednotlivými nájemníky a pronajímateli. Ve zvýšené míře podporovat hospodářskou soutěž ve stavebním sektoru a přezkoumat postupy plánování,

⁹ Podle čl. 9 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

zónování a schvalování s cílem zvýšit transparentnost, zkrátit dobu potřebnou pro realizaci projektů a snížit překážky vstupu na trh pro stavební společnosti.

4. Zintenzivnit úsilí o lepší integraci mladých lidí s nízkou pracovní kvalifikací a lidí z přistěhovaleckých skupin do trhu práce s pomocí účinnějších a cílenějších opatření, která zlepší jejich uplatnitelnost na trhu práce a poptávku po těchto skupinách pracovní síly. Zvýšit snahy o usnadnění přechodu ze školy do pracovního života, včetně širšího využívání možnosti učení se prací, učňovských programů a jiných forem smluv kombinujících zaměstnání a vzdělávání. Dokončit program záruky pro mladé lidi za účelem lepšího začlenění mladých lidí, kteří nejsou zapojeni do systému vzdělávání nebo odborné přípravy. Doplnit a vyvodit závěry z přezkumu účinnosti stávající snížené sazby DPH na restaurační a stravovací služby, jež má podpořit tvorbu pracovních míst.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda*